

ferencja na temat: „Ministrant winien dobrze Mszę św. rozumieć, dobrze w niej uczestniczyć i nią żyć“.

W niedzielę 6 grudnia o godz. 9 odbyła się Msza św. recytowana ze śpiewem polskim dla dzieci, z kazaniem: „Dzieci pomagają Ojcu św. przywrócić udział wiernych we Mszy św.“. Na innych Mszach tej niedzieli wierni również modlili się wspólnie i wysłuchali kazań uświadamających im obowiązek wewnętrznego i zewnętrznego udziału w akcji mszalnej.

Po południu o godz. 17 O.O. Dominikanie odprawili Nieszpory i Kompletę, które poprzedził komentarz do tych Godzin Kanonicznych. O godz. 18 odbyła się „Godzina muzyki religijnej“. Prof. F. Rączkowski odegrał szereg utworów organowych. Wyjaśnień udzielał Ks. Prof. A. Niedziela CM.

Na zakończenie „Tygodnia Liturgicznego“ o godz. 19 Ks. Prof. M. Jankowski odprawił uroczystą Mszę św. Chór świętokrzyski śpiewał „Missa brevis“ Palestriny, a części zmienne odśpiewali O.O. Franciszkanie z Niepokalanowa. W czasie Mszy św. konferencja na temat: „Chrystus modli się za nas jako nasz kapłan, modli się w nas, jako nasza głowa“.

Po Mszy św. przemówił proboszcz parafii świętokrzyskiej ks. T. Olszański CM dziękując wykonawcom i wiernym za udział w „Tygodniu Liturgicznym“. Udział wiernych był bardzo liczny i gorliwy, mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych.

W czasie całego Tygodnia wierni nabyli wiele mszalików udostępnionych im w kiosku przykościelnym. Duże było również zainteresowanie duchowieństwa. We wszystkich Mszach wieczornych brała udział grupa alumnów Wyższego Seminarium Duchownego i liczni księża. Wysunięto projekty następnych „Tygodni Liturgicznych“, które mogłyby się przyczynić do ożywienia udziału wiernych we Mszy św.

O. FRANCISZEK MAŁACZYŃSKI OSB

Ks. Karol Mrowiec CM, Kraków

XVII KRAJOWY KONGRES MUZYKI KOŚCIELNEJ WE WŁOSZECH

W dniach od 21—26 września 1959 r. odbył się w Pizie XVII Krajowy Kongres muzyki kościelnej. Protektorat nad zjazdem objęli kardynałowie włoscy z prefektem Kongregacji Św. Obrzędów, kardynałem Gaetano Cicognanim na czele oraz wszyscy biskupi — ordynariusze włoscy.

Kongres obradował pod hasłem: „Msza św. a muzyka sakralna i uczestnictwo w liturgii“. Temat ów stanowił punkt wyjścia dla szeregu referatów, które usiłowały naświetlić zagadnienia poruszone w testamencie muzyczno-liturgicznym zmarłego papieża Piusa XII, zawartym w „Instrukcji Św. Kongregacji Obrzędów o muzyce sakralnej i liturgii“ z dnia 3 września 1958 r.

Na Kongres przybyło ponad 500 uczestników, z których przeważającą część stanowił kler świecki i zakonny, klerycy i Siostry zakonne i około 50 osób świeckich. Pomiedzy uczestnikami znajdowali się Mons. Da la Libera weteran Kongresu Pizańskiego, który odbył się w tymże mieście w r. 1909 oraz dr F. X. Haberl, dyrektor Szkoły Muzyki Sakralnej w Ratyźbonie.

Kongresowi przewodniczyli ks. arcb. Ilario Alcini, prezes włoskiego Towarzystwa Św. Cecylii (A.I.S.C.) oraz ks. arcb. Ugo Cazzozzo, ordynariusz diecezji pizańskiej.

Program zjazdu przedstawiał się interesująco. Przewidywał on wygłoszenie szeregu referatów na posiedzeniach plenarnych i sekcyjnych, uczestnictwo w nabożeństwach liturgicznych i w koncertach muzyki kościelnej.

Oto tematyka niektórych referatów: 1. Aspekty teologiczne czynnego uczestnictwa we mszy św. (Annibale Begnini CM, redaktor „Ephemerides Liturgicae“); 2. Śpiewy podczas mszy czytanej (bp Antonio Mistrorigo); 3. Uczestnictwo wiernych w ofierze eucharystycznej (bp Enrico Bartoletti); 4. Aktorzy dramatu eucharystycznego (Mons. Mario Estivi); 5. Śpiew zbiorowy podczas mszy uroczystej (Ks. Corrado Moretti); 6. Śpiewy scholi (Mons. Luciano Migliavacca, dyrygent kapeli katedry mediolańskiej); 7. Śpiewy celebransa i asysty (Mons. Ernesto Dalla Libera).

Na zebraniach sekcyjnych omawiano następujące tematy: 1. Kompozytorzy i dyrygenci chórów kościelnych (Mons. Lavinio Virgili); 2. Organiści i organmistrzowie (prof. Renato Lunelli); 3. Czynne uczestnictwo Sióstr zakonnych we mszy św. (S. Maria Cecylia Schmid); 4. Gra na organach i innych instrumentach podczas mszy św. (Alessandro de Bonis, prof. Konserwatorium św. Piotra z Majelli w Neapolu).

Żywe dyskusje po referatach toczyły się wokół następujących zagadnień: Psychologia celebransa (Mons. Celestino Eccher); Konserwacja zabytkowych organów (Balbiani, Alcini, Romita); Śpiewy w języku narodowym; Twórczość kościelna i chóry kościelne — chociaż nie zawsze było dość czasu na wyczerpanie bogatej tematyki z powodu zbyt długich referatów.

Koncerty, jakie odbyły się w ramach Kongresu przedstawiają się następująco: 21 września w kościele św. Antoniego koncertował, znany z niedawnych występów w Polsce, Alessandro Espo-

sito, profesor organów w Konserwatorium im. Luigi Cherubiniego we Florencji. 22 września w kościele di Stefano dei Cavalieri, na wspaniałych organach, zbudowanych przez Azzolino della Ciaia w pierwszej połowie XVIII wieku, koncertował P. Alessandro Santini OFM, profesor Papieskiego Instytutu Muzyki Sakralnej w Rzymie. 23 i 24 września dała koncert muzyki kościelnej kapela katedry pizańskiej (Pizzi) z udziałem zespołu instrumentalnego Akademii Chigiana ze Sieny (Baglioni). Trzeba jeszcze nadmienić, że podczas mszy św. pontyfikalnej w dniu 24 września w katedrze, tenże zespół wykonał „Mszę ku czci św. Agnieszki“ na 3 głosy równe z organami Domenico Bartolucciego, dyrygenta kapeli sykstyńskiej.

Na zakończenie kongresu, podczas mszy św. uroczystej o 4 godzinie po południu, śpiewy gregoriańskie wykonali Pueri Cantores i klerycy diecezji pizańskiej. Pod adresem owych Puri Cantores padły ciepłe słowa arcb. I. Alciniego, zamykającego Kongres: „I pueri, ecco il nostro futuro“...

(Na podstawie „Caecilia“, Rassegna bibliografica della Sorgente Musicale Carrara, Luglio-Settembre 1959. num. 47

Ks. KAROL MROWIEC CM

Ks. Witold Malej CM

**ARCYBISKUP WŁADYSŁAW ZALESKI, PATRIARCHĄ ANTIOCHII,
NIEZNANY MIŁOSNIK PISMA ŚWIĘTEGO
(1852—1925)**

Nie wiele chyba osób wie, że biskup polski, któremu słusznie przypisuje się zasługę zorganizowania hierarchii kościelnej w Indiach, Ks. Arcybiskup Władysław Michał Zaleski, już przed pierwszą Wojną Światową rozpoczął pracę, mającą na celu przygotowanie nowego wydania ksiąg Pisma świętego Starego i Nowego Testamentu.

W Bibliotece Seminarium Metropolitalnego w Warszawie znajduje się rękopis (sygn. A. 8 1, o rozmiarach 21×32 cm, grubości 3 cm), który jest wystarczającym dowodem prac podjętych i wykonanych. Jest to Biblia — polski tekst Pisma Świętego w przekładzie X. J. Wujka, poprawiony przez Patriarchę Zaleskiego.

Mając na uwadze braki dostępnych przed pięćdziesięciu prawie laty polskich wydań Pisma Świętego w przekładzie Ks. Jakuba Wujka, Arcybiskup Władysław Zaleski poprawił cały tekst Pisma Świętego i starannie przygotował do druku.

Oparł się on na 4 wydaniu Ks. Wujka z komentarzem Menochiusza, a więc na tekście poprawionym przez Ks. Szymona